

Ook doden kunnen weer leven

Jan Proos

Dit materiaal is onderdeel van het compendium christelijk leraarschap dat samengesteld is door het lectoraat Christelijk leraarschap van Driestar hogeschool. Zie ook www.christelijkleraarschap.nl.

Samenvatting	Artikel over Augustinus' uitleg van de opwekkingen uit de doden. Augustinus zegt dat geestelijk dode zondaren ook tot leven gewekt kunnen worden.
Bronvermelding	Proos, J.P. (2010) Ook doden kunnen weer leven. In: Aan de slag met Augustinus, Bronnen van inspiratie - deel 2 (pp. 105-108) Gouda: Lectoraat Onderwijs & Identiteit
Thema *	Inspiratiebronnen
Gebruik **	Hart
Plaatsingsdatum	2010
Gerelateerde artikelen	n.v.t.
Trefwoorden	Schoolpastoraat, zondaren

* In het compendium wordt al het materiaal verdeeld over de acht thema's van christelijk leraarschap: *onderwijs, inspiratiebronnen, leraar, leerling, leerstof, didactiek, schoolteam, leidinggevenden*.

** Het materiaal kan gebruikt worden als onderbouwing en visievorming (*hoofd*), bezinning en reflectie (*hart*) of biedt concrete handreikingen en voorbeelden (*handen*).

Tekst 28 Ook doden kunnen weer leven

Augustinus ziet kans om in een preek meerdere toepassingen te verwerken. In onderstaande tekst spreekt hij over de opwekkingen uit de doden die door Jezus gedaan werden. Daar haalt hij de toepassing uit dat geestelijk dode zondaren ook tot leven gewekt kunnen worden. Dat is een interessante gedachte voor iedereen die een medemens wil redden van de zonde en van het verderf. Kunnen we als medechristenen inderdaad iets aan doen om een broeder, zuster of leerling van de zonde terug te brengen? Kan er ook tijd en ruimte zijn om te komen tot een gesprek en een individuele schuldbelijdenis?

Niets werkt zo verrijkend als dat iemand schoon schip kan maken en zijn geweten ontlasten. Mogelijk kan deze tekst ook een aanzet zijn om te komen tot schoolpastoraat voor genezing van gekwelde, geknakte of verloren zondaren.

Ook doden kunnen weer leven

De wonderen van onze Heer en Redder Jezus Christus maken indruk op allen die ze horen en geloven, maar op de een meer dan op de ander. (...)

Geen enkele christen mag er daarom aan twifelen dat er nog altijd doden worden opgewekt. Iedereen heeft ogen waarmee hij mensen kan zien opstaan die gestorven zijn, zoals bijvoorbeeld de zoon van die weduwe over wie zojuist is voorgelezen uit het evangelie. Maar niet iedereen heeft ogen waarmee hij mensen kan zien opstaan die geestelijk dood zijn. Dat zien alleen mensen die zelf al geestelijk zijn opgestaan. Het is een groter wonder iemand weer op te wekken voor het eeuwig leven dan voor een tweede dood.

Die moeder, een weduwe, was verheugd over de opwekking van haar zoon. Zo verheugt de moederkerk zich over de mensen die dagelijks geestelijk worden opgewekt. Die jongen was lichamelijk dood, die mensen geestelijk. De zichtbare dood van de jongen werd zichtbaar beklaagd, maar aan de onzichtbare dood van die mensen werd geen aandacht geschonken, ja, die werd zelfs niet opgemerkt. Maar Hij die de doden kende schonk er wel aandacht aan. En de enige die de doden kende was Hij die ze weer levend kon maken.

Als de Heer niet was gekomen om de doden op te wekken had de

apostel Paulus niet kunnen zeggen: "Ontwaak, slaper, sta op uit de doden, en Christus zal over u stralen." Zodra je hoort: "Ontwaak, slaper," denk je dat het gaat om iemand die ligt te slapen. Maar zodra je hoort: "Sta op uit de doden," begrijp je dat het gaat om iemand die dood is. Mensen die lichamenlijk dood zijn worden ook vaak "ontslapenen" genoemd. En inderdaad, voor Hem die kan opwekken slapen alle mensen. Een dode is voor ons dood als hij niet wakker wordt, hoe je hem ook slaat, beetpakt of door elkaar schudt. Maar voor Christus sliep de jongeman tot wie gezegd werd: "Ontwaak," en direct stond hij op. Geen mens roept iemand zo makkelijk uit zijn bed als Christus iemand uit het graf.

Wij horen over drie doden die door de Heer zichtbaar zijn opgewekt, maar met duizenden is dat onzichtbaar gebeurd. (...) Onze Heer Jezus Christus wilde namelijk dat wat Hij voor die lichamen deed, ook geestelijk werd opgevat. (...) Dit heb ik u verteld om u ervan te overtuigen dat onze Heer Jezus Christus wonderen heeft gedaan om ons daarmee iets duidelijk te maken. Het zijn niet alleen grote, bijzondere en goddelijke wonderen, we kunnen er ook nog iets van leren.

Laten we kijken wát de Heer ons wilde leren met de drie doden die Hij heeft opgewekt. Hij heeft het gestorven dochtertje van het hoofd van de synagoge opgewekt. (...) Ook wekte Hij de jonge zoon van die weduwe op: (...) Ook Lazarus wekte Hij op, uit het graf.

Let eens op de manier waarop Lazarus is opgewekt. Hij kwam te voorschijn uit het graf, levend en wel, maar hij kon niet lopen. De Heer zei tegen de leerlingen: "Maak hem los en laat hem gaan." Hij maakte de dode levend, zij maakten zijn zwachtels los. Let op de bijzondere macht en majesteit van God die tot leven wekt. Iemand die vastzit aan een slechte gewoonte wordt terechtgewezen door het woord van de waarheid. Hoevelen worden er niet terechtgewezen en luisteren niet! Maar wie is werkzaam in het hart van mensen die wel luisteren? Wie blaast hun de levensadem in? Wie verjaagt in het verborgene de dood, wie schenkt in het verborgene het leven? Worden de mensen niet aan het denken gezet door al die berispingen en terechtwijzingen? Komen ze dan niet tot het besef wat een slecht leven ze leiden, hoe ze in de ban zijn geraakt van verfoeilijke gewoontes? Vervolgens krijgen ze een hekel aan zichzelf en besluiten ze hun leven te beteren. Die mensen zijn opgestaan, zij verafschuwen hoe zij waren en zijn weer tot leven gekomen. Maar al leven ze dan weer, lopen kunnen ze nog niet. Het zijn de boeien van hun schuld die hen

kluisteren. Wie weer tot leven is gekomen, moet worden losgemaakt en toestemming krijgen om heen te gaan. Deze taak droeg Hij op aan zijn leerlingen tot wie Hij zei: "Wat u op aarde ontbindt, zal ook in de hemel ontbonden zijn."

Dierbare broeders en zusters, we moeten hiervan leren dat zij die leven, moeten zorgen in leven te blijven en dat zij die dood zijn, weer tot leven moeten zien te komen. Is er een zonde opgekomen in uw hart, maar hebt u hem nog niet begaan? Toon berouw, verbeter uw gedachten, laat de dode opstaan in de woning van uw geweten. Hebt u gedaan wat in u opkwam? Nog geen reden tot wanhoop. De dode is niet opgestaan in huis, laat hij opstaan zodra hij is uitgedragen. Laat hij berouw krijgen van zijn daad en meteen weer tot leven komen. Laat hij de diepte van het graf niet binnengaan, laat hij de zware steen van de gewenning niet bovenop zich krijgen. Maar misschien dat mijn woorden iemand bereiken die al onder de zware last van zijn gewoontes gebukt gaat, die al wordt neergedrukt door het gewicht van de gewenning en al vier dagen stinkt. Zelfs hij hoeft niet te wanhopen: de doden zijn beneden, maar Christus is boven. Door luid te roepen kan Hij het gewicht van de aarde opzij schuiven, Hij kan persoonlijk de dode daarbinnen levend maken en hem aan zijn leerlingen geven om zijn zwachtels los te maken. Ook zulke mensen moeten boete doen. Want ook toen Lazarus na vier dagen was opgewekt, was er in hem geen spoor van stank meer te bekennen.

Dus wie leeft moet zorgen in leven te blijven, en wie dood is moet snel weer tot leven zien te komen, welke dood van deze drie hij ook gestorven is. Maar dat hele gevecht, dat ons in onze zwakheid vermoeit - ook wanneer we dapper strijden en niet aan onze begeerten toegeven - (we toch op een bepaalde manier door die strijd in beslag genomen, we zijn nog niet veilig), van dat hele gevecht zal geen sprake meer zijn als de dood wordt verzwolgen in overwinning. Luister maar hoe dat in zijn werk gaat. "Dit vergankelijke lichaam," luiden de woorden van de apostel Paulus, "moet eerst met onvergankelijkheid worden bekleed, en dit sterfelijke lichaam met onsterfelijkheid. Pas wanneer dit sterfelijke lichaam met onsterfelijkheid is bekleed, zal het woord worden vervuld, dat geschreven staat: De dood is verzwolgen in overwinning." Dan is de oorlog voorbij, dan is de oorlog een afgesloten hoofdstuk, dan is er vrede. Dit zal de juichkreet van de overwinnaars zijn: "Dood, waar is uw inspanning? Dood, waar is uw prikkel?" Zo luiden hun juichende woorden. Er zal niet één vijand

meer overblijven, niemand meer die vanbinnen met ons worstelt, en niemand meer die ons vanbuiten op de proef stelt. Dus: gelukkig die vreedzaam zijn, want zij zullen kinderen van God genoemd worden. Gelukkig die vervolgd worden om de gerechtigheid, want hun behoort het rijk der hemelen.

Vragen:

1. Hoe komt het over dat Augustinus zo makkelijk de overstap maakt van het opwekken uit de lichamelijke dood naar de geestelijke opwekking van dode zondaren tot geestelijk leven?
2. Wat is jouw visie op het verkrijgen van geestelijk leven bij kinderen?
3. In hoeverre is het belijden van de zonde aan elkaar een middel om mensen terug te halen van de zonde?
4. Augustinus zegt dat Jezus wilde dat Zijn daden wonderbaar zouden zijn voor wie ze zag en reëel voor wie ze begreep. Wat bedoelt hij daar mee?
5. Welke mogelijkheden zijn er in de onderwijspraktijk waarin kinderen kunnen leren van de wonderen van Christus? Is er behalve de godsdienstles nog een ander moment om hier aandacht aan te besteden?
6. Is er op school aandacht voor schoolpastoraat? Zo nee, zou je dat wel willen?